

них, теоретично і практично важливих перетворень. Виявлені закономірності дають змогу прогнозувати перебіг цих процесів у залежності від структури реагентів.

При дослідженні взаємодії карбаніонів з активованими галогенбензолами знайдено нові реакції, що приводять до стабільних гептатрієнових систем, які містять атом водню або естерне угруповання біля карбаніонного центру. Вагомі результати одержано при вивченні властивостей елементоорганічних сполук фосфору та сірки, отримано низку практично корисних сполук – пестицидів, мономерів для негорючих пластмас, лікарських засобів і комплексоутворювачів. Розроблено методи синтезу нових типів сульфенілхлоридів, вінілхолінів, вінілових естерів кислот фосфору, знайдено нові реакції тіонамі-

дування та гетероциклізації з утворенням 5-членних ненасичених гетероциклів, відкрито нові підходи до мономерних і полімерних ціанакрилатів.

Ю.Г. Гололобов підготував 30 кандидатів наук, опублікував понад 400 наукових праць, має низку авторських свідоцтв і патентів. З 1990 р. входить до складу редколегії міжнародного журналу «Heteroatom Chemistry».

За вагомі наукові здобутки і громадську діяльність ученого нагороджено орденом «Знак Пошани», пам'ятними медалями, преміями хімічного товариства ім. Д.І. Менделєєва та подякою Президента Росії.

Наукова громадськість і колеги щиро вітають Юрія Григоровича з ювілеєм, зичать міцного здоров'я, невичерпної енергії, нових яскравих здобутків.

80-річчя

члена-кореспондента НАН України

Є.М. ГАНАПОЛЬСЬКОГО

8 вересня виповнилося 80 років відомому вченому в галузі радіофізики і квантової акустики твердого тіла членові-кореспондентові НАН України Єлю Марковичу Гананпольському.

Від 1956 року Є.М. Гананпольський працює в Інституті радіофізики та електроніки, який з 1996 р. носить ім'я свого першого директора академіка О.Я. Усикова. 2001 року Єль Маркович очолив відділ акустичної та електромагнітної спектроскопії.

Учений є визнаним лідером вітчизняної школи із гіперзвукових досліджень твердих тіл. Він виконав фундаментальні праці з квантової акустики і радіоспектроскопії твердого тіла. Створено принципово нові

методи збудження гіперзвукових хвиль з рекордно високими частотами. Є.М. Гананпольський відкрив цілу низку явищ при поширенні гіперзвуку в твердому тілі, зокрема акустичний парамагнітний резонанс (АПР) у діелектричних і напівпровідникових кристалах з парамагнітними центрами із сильною електрон-фононою взаємодією. На основі цього Єль Маркович започаткував галузь у радіоспектроскопії, яка отримала назву гіперзвукової АПР спектроскопії твердого тіла.

Він також відкрив явища монохроматичної квантової генерації когерентних фононів, створивши квантовий генератор когерентного гіперзвуку (фазер), нелінійного

самофокусування гіперзвуку та його зворотного розсіювання в неоднорідних кристалах. Під керівництвом ученого створено новий клас запам'ятовуючих пристроїв — гіперзвукових ліній затримки НВЧ-сигналів, які знайшли широке застосування в космічній радіолокаційній техніці. Нині наукові інтереси Є.М. Гананольського зосереджені на вивченні стохастичних явищ у квазіоптичних НВЧ-системах міліметрового діапазону довжин хвиль.

Більше 220 публікацій дослідника, зокрема оглядові статті у провідних міжнародних журналах, зробили вагомий внесок у наукове надбання України. Єль Маркович входить до наукової ради з проблеми

«Радіофізика та НВЧ-електроніка» НАН України, редколегії часопису «Радіофізика і електроніка», а також двох спеціалізованих рад із захисту дисертацій.

Професійні досягнення вченого одержали визнання у країні та за її межами. Він лауреат Державної премії УРСР в галузі науки та техніки (1986), премії ім. О.С. Давидова НАН України (2004), нагороджений Почесною грамотою Президії НАН України і ЦК профспілки НАН України (2008).

Наукова громадськість, колеги та друзі щиро вітають Єля Марковича з ювілеєм, зичать міцного здоров'я, щастя, творчого натхнення, нових наукових звершень.

60-річчя члена-кореспондента НАН України Л.А. ДУБРОВІНОЇ

30 вересня виповнилося 60 років відомому книго- і джерелознавцю, діячеві бібліотечної та архівної справи члену-кореспонденту НАН України Любові Андріївні Дубровіній.

Л.А. Дубровіна народилась 1950 р. у м. Шадринськ Курганської області (Росія). У 1972 р. закінчила Волгоградський державний педагогічний інститут ім. О.С. Се-рафимовича, а в 1977 р. — аспірантуру Інституту історії СРСР АН СРСР. 1973 року переїхала в Середнє Поволжя — у м. Йошкар-Олу, столицю Марійської АРСР. Упродовж 1977–1981 рр. Любов Андріївна була завідувачем сектору історії Марійського науково-дослідного інституту мови, літератури та історії. Від 1981 року живе в Києві.

Протягом 1981–1984 рр. Л.А. Дубровіна очолювала відділ використання інформації

та публікації документів Київського обласного державного архіву. 1982 р. захистила кандидатську дисертацію на тему «Казанський літописець: історико-текстологічне дослідження». Інтерес до рукописної книги й давніх наративних джерел спричинив перехід у 1984 р. у відділ рукописів Центральної наукової бібліотеки АН УРСР. Тут дослідниця пододала шлях від старшого наукового співробітника до завідувача відділу рукописів і директора Інституту рукопису, яким її призначено в 1992 р. Наступного року Любов Андріївна захистила докторську дисертацію на тему «Кодикологія та кодикографія як джерелознавчі дисципліни в дослідженнях історії української рукописної книги». У 2006 р. її обрано членом-кореспондентом НАН України за спеціальністю «Архівознавство, документознавство».